

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2016. gada 20. janvārī*

Apelācija — Konkurence — Aizliegtas vienošanās — LESD 101. panta 1. punkts —
Spēka transformatoru tirgus — Mutiska vienošanās par tirgu sadali (“Gentlemen’s Agreement”) —
Konkurences ierobežojums mērķa dēļ — Šķēršļi iekļūšanai tirgū — Prezumpcija par dalību aizliegtas
vienošanās īstenošanā — Naudas sodi — Pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai (2006. gads) —
18. punkts

Lieta C-373/14 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2014. gada 31. jūlijā
iesniedza

Toshiba Corporation, reģistrēta Tokijā (Japāna), ko pārstāv *J. MacLennan, solicitor, A. Schulz, Rechtsanwalt*, kā arī *J. Jourdan* un *P. Berghe*, advokāti,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otra lietas dalībiece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *F. Ronkes Agerbeek*, kā arī *J. Norris-Usher* un *K. Mojzesowicz*, pārstāvji,
kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: pirmās palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], kas pilda otrās
palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*] (referents),
A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. Likurgs [*C. Lycourgos*] un Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*],

ģenerālvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 29. aprīļa tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2015. gada 25. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums

- 1 Ar apelācijas sūdzību *Toshiba Corporation* (turpmāk tekstā – “*Toshiba*”) lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2014. gada 21. maija spriedumu *Toshiba/Komisija* (T-519/09, EU:T:2014:263, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”), ar kuru šī tiesa noraidīja tās prasību atcelt Eiropas Komisijas 2009. gada 7. oktobra lēmumu C(2009) 7601, galīgā redakcija, par EKL 81. panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/39.129 – Spēka transformatori) (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 23. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir izteikts šādi:

“Komisija ar lēmumu var uzlikt soda naudas uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām, ja tās tiši vai nolaidības dēļ:

a) pārkāpj [EKL] 81. vai 82. pantu [..]

[..].”

- 3 Pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.; turpmāk tekstā – “2006. gada pamatnostādnes”), 4. punktā ir noteikts:

“[...] Naudas sods jānosaka pietiekami preventīvā līmenī ne tikai tādēļ, lai sodītu attiecīgos uzņēmumus (konkrēti preventīvā iedarbība), bet arī tādēļ, lai kavētu citus uzņēmumus rīkoties pretēji [EKL] 81. un 82. pantam vai turpināt šādu rīcību (vispārēji preventīvā iedarbība).”

- 4 2006. gada pamatnostādņu 13. punktā ir paredzēts:

“Lai noteiktu naudas soda pamatsummu, Komisija izmanto pārkāpumā tieši vai netieši iesaistīto uzņēmuma preču vai pakalpojumu pārdošanas apjomu atbilstošajā [Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ)] teritorijā. Parasti Komisija ņem vērā uzņēmuma pārdošanas rādītājus tā pēdējā pilnā gada laikā, kad uzņēmums bijis iesaistīts pārkāpumā [..].”

- 5 Atbilstoši 2006. gada pamatnostādņu 18. punktam:

“Ja pārkāpums izdarīts ģeogrāfiskajā teritorijā, kas pārsniedz [EEZ] robežas (piemēram, pasaules mēroga kartējiem), attiecīgā uzņēmuma pārdošanas apjoms EEZ robežās, iespējams, nepareizi liecina par katra uzņēmuma vainas īpatsvaru pārkāpuma izdarīšanā. Jo īpaši tas var attiekties uz gadījumiem, kad ir noslēgtas pasaules mēroga vienošanās par tirgus sadali.

Šādos apstākļos Komisija, lai atspoguļotu gan attiecīgo pārdošanas apjomu kopējo vērtību EEZ teritorijā, gan katra atsevišķā uzņēmuma vainas īpatsvaru pārkāpuma izdarīšanā, var novērtēt kopējo pārkāpumā iesaistīto preču vai pakalpojumu pārdošanas vērtību attiecīgajā ģeogrāfiskajā teritorijā (plašākā nekā EEZ), noteikt katra pārkāpumā iesaistītā uzņēmuma pārdošanas vērtību šajā tirgū un piemērot šo daļu attiecīgo uzņēmumu pārdošanas kopapjomam EEZ. Rezultātā tiks iegūta pārdevumu vērtība, ko izmantos, nosakot naudas soda pamatsummu.”

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums

- 6 Šī lieta attiecas uz spēka transformatoru, autotransformatoru un šunta reaktoru ar sprieguma diapazonu, kas ir vienāds ar vai pārsniedz 380 kV, nozari. Spēka transformators ir galvenais elektriskais komponents, kura funkcija ir samazināt vai palielināt spriegumu elektriskajā ķēdē.
- 7 *Toshiba* ir japāņu sabiedrība, kas galvenokārt darbojas trijās darbības jomās: digitālie produkti, elektroniskie aparāti un komponenti, kā arī infrastruktūras sistēmas.
- 8 Runājot par šīs sabiedrības darbu spēka transformatoru nozarē, laikposmā, ko Komisija ir ņēmusi vērā savā izmeklēšanā, jeb no 1999. gada 9. jūnija līdz 2003. gada 15. maijam, ir jānodala divi posmi. Laikā no 1999. gada 9. jūnija līdz 2002. gada 30. septembrim *Toshiba* darbojās šajā nozarē ar sava meitasuzņēmuma *Power System Co.* starpniecību. No 2002. gada 1. oktobra apelācijas sūdzības iesniedzēja darbojās ar *TM T&D* starpniecību, kas ir *Toshiba* un *Mitsubishi Electric* kopuzņēmums, kurā šīs abas sabiedrības apvienojušas savu spēka transformatoru ražošanu.
- 9 2008. gada 30. septembrī Komisija nolēma uzsākt procedūru attiecībā uz spēka transformatoru tirgu. Paziņojums par iebildumiem tika pieņemts 2008. gada 20. novembrī. *Toshiba* uz to atbildēja 2009. gada 19. janvārī. Uzklauššana notika 2009. gada 17. februārī.
- 10 Ar apstrīdēto lēmumu Komisija konstatēja, ka laikposmā no 1999. gada 9. jūnija līdz 2003. gada 15. maijam *Toshiba* ir piedalījies nelikumīgā aizliegtas vienošanās darbībā, kas aptvērusi visu EEZ teritoriju un Japānu. Šīs aizliegtās vienošanās pamatā bija mutiski noslēgts nolīgums starp Eiropas spēka transformatoru ražotājiem, no vienas puses, un Japānas ražotājiem, no otras puses, kura mērķis bija ievērot katras no šo abu transformatoru ražotāju grupu teritorijā esošos tirgus, atturoties no tirdzniecības tajos (turpmāk tekstā – “*gentlemen’s agreement*”).
- 11 Šo *gentlemen’s agreement* Komisija kvalificēja kā “konkurences ierobežojumu mērķa dēļ”. Apstrīdētā lēmuma 165.–169. punktā šī iestāde ir izvērtējusi un tad noraidījusi atsevišķu konkrētajā procedūrā iesaistīto uzņēmumu argumentu, ka šī aizliegtā vienošanās nav ietekmējusi konkurenci, jo Japānas un Eiropas ražotāji neesot uzskatāmi par konkurentiem nepārvaramu šķēršļu iekļūšanai EEZ tirgū dēļ.
- 12 Attiecībā uz *gentlemen’s agreement* struktūru Komisija norādīja, ka katrai ražotāju grupai bija jāieceļ uzņēmums sekretārs. Tā arī konstatēja, ka nolīgums par tirgus sadali ir ticis papildināts ar nolīgumu, kurā paredzēts paziņot katras grupas sekretāram par paziņojumiem par līgumu no otrās grupas teritorijas, lai varētu tos pārdalīt.
- 13 Turklāt Komisija noteica, ka attiecīgajā laikposmā jeb laikā no 1999. gada 9. jūnija līdz 2003. gada 15. maijam uzņēmumi rīkoja sanāksmes vienu vai divas reizes gadā. Šīs sanāksmes notika Malagā (Spānija) laikā no 1999. gada 9. līdz 11. jūnijam, Singapūrā 2000. gada 29. maijā, Barselonā (Spānija) laikā no 2000. gada 29. oktobra līdz 1. novembrim, Lisabonā (Portugāle) 2001. gada 29. un 30. maijā, Tokijā 2002. gada 18. un 19. februārī, Vīnē (Austrija) 2002. gada 26. un 27. septembrī (turpmāk tekstā – “Vīnes sanāksme”) un Cīrihē (Šveice) 2003. gada 15. un 16. maijā (turpmāk tekstā – “Cīrihes sanāksme”). Komisija uzskata, ka šo sanāksmju mērķis galvenokārt bija apstiprināt *gentlemen’s agreement*.
- 14 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, Komisija konstatēja, ka *Toshiba* ir pārkāpusi EKL 81. pantu un 1992. gada 2. maija Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (OV 1994, L 1, 3. lpp.) 53. pantu, un tādēļ uzlika šai sabiedrībai naudas sodu EUR 13,2 miljonu apmērā. Uz *TM T&D* un *Mitsubishi Electric* apstrīdētais lēmums netika attiecināts.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 15 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2009. gada 23. decembrī, *Toshiba* cēla prasību atcelt apstrīdēto lēmumu, norādot četrus pamatus.
- 16 Noraidot visus šos pamatus, Vispārējā tiesa atzina prasību par nepamatotu kopumā.

Lietas dalībnieku prasījumi Tiesai

- 17 *Toshiba* prasījumi Tiesai ir šādi:
- galvenokārt, atcelt pārsūdzēto spriedumu un apstrīdēto lēmumu;
 - pakārtoti, nodot lietu atkārtotai izskatīšanai Vispārējā tiesā, un
 - piespriest Komisijai atlīdzināt pirmajā instancē un apelācijas tiesvedībā radušos tiesāšanās izdevumus.
- 18 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:
- noraidīt apelācijas sūdzību, un
 - piespriest *Toshiba* atlīdzināt šajā instancē radušos tiesāšanās izdevumus.

Par apelāciju

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 19 Ar savu pirmo pamatu, kas attiecas uz apstrīdētā lēmuma 230. un 231. punktu, *Toshiba* apgalvo, ka, kvalificējot *gentlemen's agreement* par “konkurences ierobežojumu mērķa dēļ”, šajā ziņā pamatodamās uz iespējamām konkurences attiecībām starp Japānas un Eiropas ražotājiem, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Tomēr, tā kā aizliegtās vienošanās dalībnieki nebija iespējamie konkurenti, Vispārējā tiesa neesot varējusi secināt, ka pastāv konkurences ierobežojums mērķa dēļ. *Toshiba* uzskata, ka Vispārējā tiesa kļūdaini ir secinājusi, ka šādas iespējamās konkurences attiecības pastāv, pirmkārt, tādēļ, ka nepastāv nepārvarami šķēršļi iekļūšanai EEZ tirgū, un, otrkārt, tādēļ, ka pastāv pats *gentlemen's agreement*.
- 20 Runājot par nepārvaramu šķēršļu iekļūšanai EEZ tirgū neesamību, *Toshiba* apgalvo, ka šis kritērijs nav piemērots, lai noteiktu, vai pastāv iespējamās konkurences attiecības starp Japānas un Eiropas ražotājiem. Šajā nolūkā Vispārējai tiesai šajā gadījumā esot bijis jāpierāda, ka Japānas ražotājiem bija patiesas un konkrētas iespējas iekļūt EEZ tirgū un ka šāda iekļūšana tiem ir bijusi ekonomiski perspektīva stratēģija. Šajā lietā spēka transformatoru tirgus īpašību un darbības dēļ jebkāda iekļūšana EEZ tirgū neesot bijusi ekonomiski izdevīga.
- 21 Runājot par *gentlemen's agreement*, *Toshiba* uzskata, ka Vispārējā tiesa, pamatodamās uz tā pastāvēšanu kā uz pierādījumu par iespējamu konkurenci Japānas un Eiropas ražotāju starpā, ir izveidojusi neatspēkojamu prezumpciju, ka, ja divi uzņēmumi noslēdz kādu vienošanos, tie automātiski tiek uzskatīti par iespējamajiem konkurentiem, tādējādi atbrīvojot Komisiju no pierādīšanas pienākuma, kas uz to attiecas.

22 Komisija uzskata, ka prasītājas argumenti ir jānoraida kā nepamatoti.

Tiesas vērtējums

- 23 Pārsūdzētā sprieduma 228. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka Komisija ir pamatoti noteikusi, ka tāds nolīgums kā *gentlemen's agreement* – kā nolīgums par tirgu sadali – ir jākvalificē par “ierobežojumu mērķa dēļ”.
- 24 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka uz nolīgumu attiecas LESD 101. panta 1. punktā paredzētais aizliegums, ja tā “mērķis vai sekas” ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru kopš sprieduma *LTM* (56/65, EU:C:1966:38) šī nosacījuma alternatīvais raksturs, uz ko norāda saiklis “vai”, vispirms liek izvērtēt pašu nolīguma mērķi (spriedums *ING Pensii*, C-172/14, EU:C:2015:484, 30. punkts).
- 25 Tādējādi, ja ir konstatēts pret konkurenci vērsts nolīguma mērķis, nav pamata skaidrot tā ietekmi uz konkurenci (šajā ziņā skat. arī spriedumus *T-Mobile Netherlands* u.c., C-8/08, EU:C:2009:343, 28. un 30. punkts, un *GlaxoSmithKline Services* u.c./Komisija u.c. C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P, EU:C:2009:610, 55. punkts).
- 26 Attiecībā uz darbības kvalificēšanu par ierobežojumu mērķa dēļ no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka noteiktiem koordinēšanas uzņēmumu starpā veidiem ir pietiekams kaitējuma apmērs attiecībā uz konkurenci, lai varētu tikt uzskatīts, ka to seku vērtēšana nav nepieciešama (spriedums *ING Pensii*, C-172/14, EU:C:2015:484, 31. punkts). Šī judikatūra ir saistīta ar apstākli, ka noteikti uzņēmumu savstarpējās koordinācijas veidi jau pēc to rakstura var tikt atzīti par normālai konkurences funkcionēšanai kaitējošiem (spriedums *CB/Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 50. punkts).
- 27 Tāpat Tiesas judikatūrā ir noteikts, ka, lai novērtētu, vai nolīgumam starp uzņēmumiem ir pietiekams kaitējuma apmērs, lai tas varētu tikt uzskatīts par “ierobežojumu mērķa dēļ” LESD 101. panta 1. punkta izpratnē, ir jāņem vērā to noteikumu saturs, mērķis, ko ar tiem paredzēts sasniegt, kā arī ekonomiskais un juridiskais konteksts, kurā tie iekļaujas (spriedums *ING Pensii*, C-172/14, EU:C:2015:484, 33. punkts).
- 28 Tādējādi Tiesa jau ir nospriedusi, ka nolēmumi par tirgu sadali ir īpaši smagi konkurences pārkāpumi (šajā ziņā skat. spriedumus *Solvay Solexi/Komisija*, C-449/11 P, EU:C:2013:802, 82. punkts, un *YKK* u.c./Komisija, C-408/12 P, EU:C:2014:2153, 26. punkts). Tiesa tāpat ir uzskatījusi, ka nolīgumiem, kuros paredzēta tirgu sadalīšana, ir konkurenci ierobežojošs mērķis pašiem par sevi un tie ietilpst ar LESD 101. panta 1. punktu tieši aizliegto nolīgumu kategorijā, jo šāds mērķis nevar tikt attaisnots ar pret konkurenci vērstās rīcības ekonomiskā konteksta analīzi (spriedums *Siemens* u.c./Komisija, C-239/11 P, C-489/11 P un C-498/11 P, EU:C:2013:866, 218. punkts).
- 29 Runājot par šādiem nolīgumiem, rīcības ekonomiskā un juridiskā konteksta analīze var ietvert tikai to, kas absolūti nepieciešams, lai konstatētu, ka pastāv konkurences ierobežojums mērķa dēļ.
- 30 Šajā lietā *Toshiba* apgalvo, ka, kvalificējot *gentlemen's agreement* par “konkurences ierobežojumu mērķa dēļ” un iepriekš nepārbaudot, vai iespējamā ieiešana EEZ tirgū Japānas ražotājiem bija ekonomiski rentabla stratēģija, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 31 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Vispārējā tiesa ir izvērtējusi *Toshiba* argumentu, ka *gentlemen's agreement* nevarēja ierobežot konkurenci EEZ tirgū tādēļ, ka Eiropas un Japānas ražotāji nekonkurēja Eiropas tirgū. Šādos apstākļos Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 230. punktā konstatēja, pirmkārt, ka, tā kā LESD 101. pants attiecas arī uz iespējamo konkurenci, *gentlemen's agreement* varēja ierobežot konkurenci, ja vien nepastāvēja nepārvarami šķēršļi iekļūšanai Eiropas tirgū, kas izslēgtu jebkādu iespējamu Japānas ražotāju īstenotu konkurenci.

- 32 Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 232. un 233. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka šie šķēršļi nav kvalificējami kā nepārvarami, un to pierādot fakts, ka *Hitachi* ir pieņēmusi projektus no klientiem, kas atrodas Eiropā.
- 33 Tāpat pārsūdzētā sprieduma 231. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka *gentlemen's agreement* ir “būtisks netiešs pierādījums par konkurences attiecību pastāvēšanu” starp divām ražotāju kategorijām, kas esot atbilstošs ekonomiskā un tiesiskā konteksta elements, kā savu secinājumu 100. punktā ir norādījis ģenerālvokāts.
- 34 Tomēr Vispārējās tiesas veiktā analīze atbilst šā sprieduma 24.–29. punktā minētajiem kritērijiem, kas izmantojami, lai noteiktu, ka LESD 101. panta 1. punkta pārkāpums ir ierobežojums mērķa dēļ, un nav vajadzīga detalizētāka ekonomiskā un tiesiskā konteksta analīze.
- 35 Katrā ziņā ir jākonstatē, ka, ciktāl *Toshiba* apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini uzskatījusi, ka šķēršļi iekļūšanai Eiropas tirgū nebija nepārvarami un ka līdz ar to šajā pašā tirgū pastāvēja iespējama konkurence starp Eiropas un Japānas ražotājiem, ar šādiem argumentiem tiek kritizēts Vispārējās tiesas veiktais faktu vērtējums, kas, ja šie fakti nav tikuši acīmredzami sagrozīti un neskarot analīzi, kas jāveic šā sprieduma otrā pamata ietvaros, nav pārbaudāma Tiesā, kurā ir celta apelācija.
- 36 Līdz ar to pirmais *Toshiba* pamats ir jānoraida.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 37 Ar otro pamatu, kas vērstas pret Vispārējās tiesas apsvērumiem pārsūdzētā sprieduma 233. punktā, *Toshiba* apgalvo, ka tajā ir ticis sagrozīts *Hitachi* vēstules saturs. Proti, *Toshiba* uzskata, ka, lai arī *Hitachi* ir tikai sniegusi vispārīgu paziņojumu, ar kuru tā vairs neapstrīd *gentlemen's agreement* pastāvēšanu, Vispārējā tiesa no tā ir izsecinājusi, ka šī sabiedrība atzīst, ka tā ir pieņēmusi trīs projektus no tās transformatoru klientiem Eiropā.
- 38 Ja šāda *Hitachi* vēstules būtības sagrozīšana nebūtu notikusi, Vispārējā tiesa nebūtu varējusi secināt, ka šķēršļi iekļūšanai EEZ tirgū nebija nepārvarami, un tādēļ šajā gadījumā nebūtu bijis iespējams konstatēt LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 39 Komisija lūdz šo pamatu noraidīt.

Tiesas vērtējums

- 40 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē ir konstatēt un novērtēt faktus un principā pārbaudīt pierādījumus, ar kuriem tā ir pamatojusi šos faktus. Proti, ja šie pierādījumi ir atbilstoši iegūti un ir ievēroti vispārīgie tiesību principi, kā arī piemērojami procesuālie noteikumi attiecībā uz pierādīšanas pienākumu un pierādījumu sniegšanu, iesniegto pierādījumu vērtējums Vispārējai tiesai ir jāveic vienīgi pašai. Tādēļ šis izvērtējums, ja vien nav sagrozīti šie pierādījumi, nav tiesību jautājums, kas pats par sevi ir jāpārbauda Tiesai.
- 41 Lai Tiesa varētu šo sagrozīšanu nosodīt, tai acīmredzami ir jāizriet no lietas materiāliem bez vajadzības no jauna izvērtēt faktus un pierādījumus.
- 42 Kā savu secinājumu 108. punktā ir norādījis ģenerālvokāts, no *Hitachi* vēstules vērtējuma neizriet, ka Vispārējā tiesa būtu sagrozījusi no tās izrietošos atbilstošos faktus.

- 43 Proti, savā vēstulē *Hitachi* ne tikai atsakās no jebkādas tā fakta apstrīdēšanas, ka pastāv *gentlemen's agreement*, kā to apgalvo *Toshiba*. Tieši otrādi, no *Hitachi* vēstules formulējuma izriet, ka šī sabiedrība piekrīt “[Komisijas] secinājumiem par to, ka *gentlemen's agreement* pastāv, un par tās apmēru, kāds ir norādīts paziņojumā par iebildumiem”. Tomēr – tāpat kā secinājumu 108. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts – ir jānorāda, ka jautājums par to, ka *Hitachi* ir atzinusi trīs līgumus EEZ, jau ir ticis minēts paziņojumā par iebildumiem.
- 44 No minētā izriet, ka Vispārējās tiesas sniegtā interpretācija pārsūdzētā sprieduma 233. punktā nekādi neizriet no *Hitachi* vēstules acīmredzamas sagrozīšanas.
- 45 Katrā ziņā, pat pieņemot, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi *Hitachi* vēstules saturu, tas nevar likt apšaubīt secinājumu, ka Komisija juridiski pietiekami ir pierādījusi, ka šķēršļi iekļūšanai Eiropas tirgū nebija nepārvarami.
- 46 Proti, šis secinājums ir balstīts nevis tikai uz *Hitachi* apgalvojumiem, kas minēti šā sprieduma 37. punktā, bet arī uz citiem elementiem. Tā, pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 225. punktā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka apstrīdētā lēmuma 168. punktā Komisija ir izklāstījusi iemeslus, kādēļ šķēršļi iekļūšanai Eiropas tirgū nebija nepārvarami, proti, tādēļ, ka, pirmkārt, Korejas uzņēmums *Hyundai* nesen ir iekļuvis Eiropas tirgū un, otrkārt, Japānas ražotāji bija reģistrējuši būtiskus pārdošanas apjomus ASV, un attiecīgie uzņēmumi nebija iesnieguši nevienu pierādījumu tam, ka šķēršļi iekļūšanai ASV tirgū ļoti atšķirtos no šķēršļiem iekļūšanai Eiropas tirgū. Prasītāja nav apstrīdējusi šos konstatējumus šajā apelācijā.
- 47 Pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 231. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka tas vien, ka pastāv *gentlemen's agreement*, ir arguments, ar kuru būtiski tiek apstrīdēta prasītājas apgalvojuma ticamība, saskaņā ar kuru šķēršļi iekļūšanai Eiropas tirgū ir nepārvarami. Proti, kā šajā pašā punktā ir pamatoti norādījusi Vispārējā tiesa, nekādi nav ticams, ka Japānas un Eiropas ražotāji būtu noslēguši nolīgumu par tirgu sadali, ja tie neuzskatītu sevi vismaz par iespējamiem konkurentiem.
- 48 Ņemot vērā šos apsvērumus, otrais pamats ir jānoraida.

Par trešo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 49 Trešais pamats ir iedalāms trijās daļās. Ar pirmo daļu *Toshiba* apgalvo, pirmkārt, ka pārsūdzētais spriedums ir balstīts uz pretrunīgu pamatojumu attiecībā uz tās dalību aizliegtās vienošanās īstenošanā un, otrkārt, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi pierādījumus, ko tā bija izmantojusi šajā saistībā, proti, Vīnes sanāksmes protokolu, sabiedrībā *Fuji* strādājošā M. k-ga iekšējo paziņojumu un šīs sanāksmes skaidrojošo piezīmi, ko izstrādājusi *Fuji* (turpmāk tekstā kopā – “strīdīgie dokumenti”). *Toshiba* uzskata, ka, lai arī pārsūdzētā sprieduma 208. punktā Vispārējā tiesa ir pamatoti konstatējusi, ka Vīnes sanāksmes laikā prasītāja atteicās piedalīties sanāksmēs nākotnē pēc *TM T&D* izveides, tā minētā sprieduma 209. un 211. punktā tomēr nosprieda, ka par *Toshiba* dalību *gentlemen's agreement* īstenošanā joprojām pastāvēja šaubas atkarībā no tā, vai *TM T&D* ir tās daļa vai nav. Līdz ar to Vispārējā tiesa esot nonākusi pretrunā, ciktāl vienīgais paliekošais neskaidrais elements pēc Vīnes sanāksmes bija nevis *Toshiba* kā individuāla uzņēmuma dalība, bet *TM T&D* dalība sanāksmēs nākotnē un *gentlemen's agreement* īstenošanā.
- 50 Otrā daļa, kas būtībā attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 213., 218. un 220. punktā norādītajiem apsvērumiem, ir par to, ka Vispārējā tiesa, iespējams, ir kļūdaini piemērojusi “publiskas norobežošanās” kritēriju, ciktāl šī tiesa ir balstījusi uz faktu, ka Vīnes sanāksmes laikā *gentlemen's agreement* tika apstiprināta, lai izslēgtu jebkādu iespēju, ka *Toshiba* šajā sanāksmē būtu publiski

norobežojusies no šī nolīguma. Vispārējai tiesai esot bijis tieši otrādi jāsecina, ka *Toshiba* atteicās piedalīties aizliegtās vienošanās īstenošanā kopš Vīnes sanāksmes, jo šī sabiedrība nepiedalījās Cīrihes sanāksmē.

51 Ar trešo daļu *Toshiba* pārmet Vispārējai tiesai personiskās atbildības principa pārkāpumu, jo šī tiesa esot uzskatījusi, ka prasītāja turpināja piedalīties aizliegtās vienošanās īstenošanā pat pēc *TM T&D* izveides, lai arī pēc tās izveides *Toshiba* esot izstājusies no attiecīgā tirgus. Šajā ziņā *Toshiba* tostarp apstrīd pārsūdzētā sprieduma 218.–221. punktā norādītos Vispārējās tiesas konstatējumus, ciktāl šī tiesa esot pieļāvusi kļūdu, būtībā apgalvojot, ka prasītājas dalība pārkāpumā līdz Cīrihes sanāksmei izriet no tā, ka tā “bija likusi saprast pārējiem dalībniekiem, ka vai nu *Toshiba*, vai arī *TM T&D* turpinās piedalīties *gentlemen’s agreement* īstenošanā”, un nepārbaudīja, vai *Toshiba* tiešām piedalījās šajā sanāksmē.

52 Komisija uzskata, ka šis pamats ir jānoraida.

Tiesas vērtējums

– Par trešā pamata pirmo daļu

53 Runājot, pirmkārt, par *Toshiba* iebildumu, kas izvirzīts trešā pamata pirmās daļas ietvaros un attiecas uz pretrunu pamatojumā, ir jākonstatē, ka tas ir balstīts uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma lasījumu.

54 Patiešām, pārsūdzētā sprieduma 208. punktā Vispārējā tiesa, pamatojoties uz strīdīgajiem dokumentiem, ir piekritusi, ka pēc Vīnes sanāksmes vēl bija jālemj par *Toshiba* individuālu dalību *gentlemen’s agreement* īstenošanā *TM T&D* izveides dēļ. Minētā sprieduma 209. punktā Vispārējā tiesa šajā saistībā konstatēja, ka strīdīgie dokumenti ļāva secināt, ka Vīnes sanāksmes beigās pastāvēja “šaubas par prasītājas turpmāko dalību *gentlemen’s agreement* īstenošanā un par šī nolīguma turpināšanu un [...] ka tiks sasaukta sanāksme nākotnē, kurā šis jautājums būs jāapspriež”.

55 Tomēr, pirmkārt, kā izriet no šā paša 208. punkta, uzņēmumi, kas piedalījās aizliegtās vienošanās īstenošanā, uzskatīja, ka bez prasītājas dalības vairs nebija intereses saglabāt *gentlemen’s agreement*. Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 211. punktā Vispārējā tiesa varēja konstatēt, ka Vīnes sanāksmes dalībnieki ir apstiprinājuši *gentlemen’s agreement* un noteikumus par projektu paziņošanu, kas attiecas uz šo aizliegto vienošanos.

56 No iepriekš izklāstītā izriet, ka Vispārējā tiesa, nenonākot pretrunā ar sevi, pārsūdzētā sprieduma 213. punktā būtībā ir nospriedusi, ka no strīdīgajiem dokumentiem varēja izsecināt tikai to, ka *Toshiba* nodoms publiski norobežoties no *gentlemen’s agreement* ir ticis pierādīts kopš Vīnes sanāksmes un ka citi šīs sanāksmes dalībnieki to ir skaidri sapratuši, un arī no šiem dokumentiem tāpat izriet, ka par aizliegtās vienošanās pagarināšanu, ņemot vērā nozīmi, kādu *Toshiba* dalībai šīs aizliegtās vienošanās īstenošanā ir piešķīruši dalībnieki, nebija nekādas intereses. Līdz ar to trešā pamata pirmā daļa, ciktāl tā attiecas uz pretrunu pamatojumā, ir jānoraida.

57 Otrkārt, attiecībā uz argumentu par to, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi strīdīgo dokumentu piemērojamību, ir jānorāda, ka no tiem nekādi neizriet, ka *Toshiba* būtu izstājusies no *gentlemen’s agreement* kopš Vīnes sanāksmes. Proti, kā secinājumu 119.–121. punktā ir konstatējis ģenerāladvokāts, pirmkārt, no iekšējā paziņojuma par Vīnes sanāksmi, ko sūtījis sabiedrības *Fuji* darbinieks, izriet, ka par *Toshiba* dalību sanāksmēs pēc *TM T&D* izveides vēl bija jāizlemj. Patiešām, no sabiedrības *Fuji* izstrādātās paskaidrojošās piezīmes par šo sanāksmi izriet, ka “*Toshiba* ir noraidījusi iespēju, ka piedalīsies sanāksmēs pēc *TM T&D* izveides (ja *Mitsubishi* tajās nepiedalās)”. Tomēr minētajā paziņojumā tāpat ir norādīts, ka, “tā kā *Mitsubishi* vairs nepiedalās šajās sanāksmēs, bija jāpieņem lēmums par to, vai *TM T&D* būs ļauts piedalīties minētajās sanāksmēs”.

- 58 Otrkārt, no Vīnes sanāksmes protokola skaidri izriet, ka jautājums par *Toshiba* dalību turpmākajās sanāksmēs bija jāizlemj “samērā ātri” un ka šim jautājumam bija jābūt nākamās sanāksmes galvenajam jautājumam. Tādējādi nevar tikt uzskatīts, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi tās rīcībā esošos pierādījumus.
- 59 Līdz ar to nevar tikt uzskatīts, ka Vispārējās tiesas pamatojumā ir pretruna vai ka tā ir sagrozījusi tās rīcībā esošos pierādījumus. Ņemot vērā iepriekš minēto, trešā pamata pirmā daļa ir jānoraida.
- Par trešā pamata otro daļu
- 60 Ar otro daļu trešā pamata pamatošanai *Toshiba* būtībā Vispārējai tiesai pārmet, ka tā nav secinājusi tās norobežošanas no *gentlemen's agreement* Vīnes sanāksmes laikā, neraugoties uz paziņojumiem, ko tā ir sniegusi šajā sanāksmē, un to, ka šī sabiedrība nepiedalījās Cīrihes sanāksmē.
- 61 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, lai pietiekami pierādītu attiecīgā uzņēmuma dalību aizliegtās vienošanās īstenošanā, Komisijai pietiek pierādīt, ka minētais uzņēmums ir piedalījies sanāksmēs, kuru laikā tikuši noslēgti pret konkurenci vērsti nolīgumi, ja pret to nav celti acimredzami iebildumi. Ja piedalīšanās šādās sanāksmēs ir pierādīta, šī uzņēmuma pienākums ir sniegt tādus netiešus pierādījumus, kas liecina, ka, piedaloties sanāksmēs, tam nav bijis nodoma par vēršanos pret konkurenci, pierādot, ka tas saviem konkurentiem ir norādījis, ka tas šajās sanāksmēs piedalās ar atšķirīgu mērķi (spriedums *Aalborg Portland u.c./Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 81. punkts).
- 62 Lai izvērtētu, vai uzņēmums patiešām ir norobežojies, tieši pārējo aizliegtās vienošanās dalībnieku izpratne par attiecīgā uzņēmuma nodomu ir noteicošā, lai izvērtētu, vai tas ir plānojis norobežoties no prettiesiskā nolīguma (spriedums *Archer Daniels Midland/Komisija*, C-510/06 P, EU:C:2009:166, 120. punkts).
- 63 Šādos apstākļos ir jānorāda, ka “publiskās norobežošanās” jēdziens izpaužas faktiskās situācijās, kuru pastāvēšanu ir konstatējusi Vispārējā tiesa katrā atsevišķajā gadījumā, ņemot vērā zināmu sakritību un netiešu pierādījumu skaitu, kas tai ir tikuši iesniegti, un vispārīgi novērtējot visus atbilstošos pierādījumus un norādes. Ja šie pierādījumi ir likumīgi iegūti un ir ievēroti vispārīgie tiesību principi, kā arī piemērojamie procesuālie noteikumi par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu sniegšanu, tai iesniegto pierādījumu izvērtējums ir jāveic Vispārējai tiesai pašai. Tādēļ šis vērtējums, ja vien nav sagrozīti paši pierādījumi, nav tiesību jautājums, kas ir jāpārbauda Tiesai (šajā ziņā skat. spriedumu *Comap/Komisija*, C-290/11 P, EU:C:2012:271, 71. punkts).
- 64 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka pārsūdzētā sprieduma 208. punktā Vispārējā tiesa, pamatodamās uz strīdīgo dokumentu analīzi, vispirms piekrita, ka pastāvēja šaubas par *Toshiba* dalību pārkāpumā pēc Vīnes sanāksmes un ka aizliegtās vienošanās dalībniekiem nebija intereses saglabāt *gentlemen's agreement* bez prasītājas dalības.
- 65 Tad pārsūdzētā sprieduma 209. punktā Vispārējā tiesa no strīdīgajiem dokumentiem izsecināja, ka jautājumam par *Toshiba* turpmāko dalību aizliegtās vienošanās īstenošanā un par šīs vienošanās saglabāšanu bija jāapspriež nākamajā sanāksmē.
- 66 Visbeidzot pārsūdzētā sprieduma 211. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka no strīdīgajiem dokumentiem izriet, ka uzņēmumi, kas piedalījās Vīnes sanāksmē, tostarp *Toshiba*, bija apstiprinājuši *gentlemen's agreement* un noteikumus par projektu paziņošanu, kas attiecas uz šo aizliegto vienošanos.

- 67 Pamatojoties uz pierādījumu vērtējumu, kā atgādināts šā sprieduma 56. punktā, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 213. punktā tāpat secināja, ka *Toshiba* Vīnes sanāksmes laikā nav galīgi norobežojusies no aizliegtās vienošanās, ņemot vērā tostarp noteikumu par projektu paziņošanu, kas paredzēta *gentlemen's agreement*, apstiprināšanu.
- 68 Līdz ar to ir jāuzskata, ka ar trešā pamata otro daļu *Toshiba* būtībā mēģina aicināt Tiesu aizstāt ar savu vērtējumu to pierādījumu vērtējumu, ko pārsūdzētajā spriedumā ir veikusi Vispārējā tiesa.
- 69 Līdz ar to un tā kā, pārbaudot strīdīgos dokumentus, kā ir norādīts šā sprieduma 58. punktā, nav konstatējama nekāda acimredzama sagrozīšana, trešā pamata otrā daļa ir jānoraida.

– Par trešā pamata trešo daļu

- 70 Ar trešā pamata trešo daļu *Toshiba* būtībā apgalvo, ka, secinot, ka tā ir piedalījusies *gentlemen's agreement* īstenošanā laikposmā no Vīnes sanāksmes līdz Cīrihes sanāksmei, un nepārbaudot, vai prasītāja patiešām šajā sanāksmē piedalījusies, Vispārējā tiesa ir pārkāpusi personiskās atbildības principu.
- 71 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka uzņēmuma dalība sanāksmē ar pret konkurenci vērstu mērķi rada prezumpciju par šīs dalības prettiesisko raksturu un šim uzņēmumam šī prezumpcija ir jāatspēko, pierādot publisku norobežošanu, kas par tādu ir jāuztver pārējiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem (spriedums *Total Marketing Services/Komisija, C-634/13 P, EU:C:2015:614, 21. punkts*).
- 72 Šajā gadījumā ir jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 218. punktā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka prasītājas iebildumi, kas vērsti uz to, lai pierādītu, ka tā nav piedalījusies aizliegtās vienošanās īstenošanā līdz Cīrihes sanāksmei, ir neefektīvi.
- 73 Lai nonāktu pie šāda secinājuma, Vispārējā tiesa, atsaukdamās uz savu vērtējumu pārsūdzētā sprieduma 205.–214. punktā, ir balstījusies uz apstākli, ka *Toshiba* Vīnes sanāksmes laikā nebija norobežojusies no aizliegtās vienošanās un ka šīs pēdējās minētās sanāksmes laikā tās dalībnieki bija vienojušies nākamajā sanāksmē, proti, 2003. gada 15. un 16. maija Cīrihes sanāksmē, apspriest prasītājas turpmāko dalību *gentlemen's agreement* īstenošanā.
- 74 Šis konstatējums ir noteicošs, jo, kā izriet no šā sprieduma 66. punkta, Vīnes sanāksmē tās dalībnieki, tostarp *Toshiba*, apstiprināja *gentlemen's agreement*, kā arī projektu paziņošanas noteikumus, kas attiecas uz šo aizliegto vienošanos.
- 75 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka Vispārējā tiesa, uzskatot, ka prasītājas dalībai Cīrihes sanāksmē nav nozīmes, lai secinātu tās dalības aizliegtās vienošanās īstenošanā turpināšanu līdz pēdējai minētajai sanāksmei, nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 76 Līdz ar to trešā pamata trešā daļa ir jānoraida.
- 77 Tādējādi ir jānoraida trešais pamats kopumā.

Par ceturto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 78 Ar ceturto pamatu, kas attiecas uz naudas soda pamatsummas noteikšanu, *Toshiba* apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav pareizi piemērojusi 2006. gada pamatnostādņu 18. punktu, konkrēti, attiecībā uz jēdzienu “attiecīgā ģeogrāfiskā teritorija (plašāka nekā EEZ)”. Proti, lai arī aizliegtā vienošanās attiecās

tikai uz EEZ un Japānas teritorijām, Vispārējā tiesa, lai atbilstoši atspoguļotu dalībnieku vainas īpatsvaru pārkāpuma izdarīšanā, esot ņēmusi vērā spēka transformatoru ražotāju pasaules tirgus daļas. Turpretī, tā kā prettiesiskās aizliegtās vienošanās mērķis esot bijis aizsargāt EEZ un Japānas tirgus, *Toshiba* būtībā uzskata, ka Vispārējai tiesai, aprēķinot naudas soda pamatsummu, esot bijis jāņem vērā tikai šajās teritorijās esošās tirgu daļas.

79 Pretēji apsvērumiem, ko pārsūdzētā sprieduma 276. punktā izklāstījusi Vispārējā tiesa, tas, ka tikušas ņemtas vērā pasaules tirgus daļas, būtu attaisnojams tikai tad, ja nebūtu šķēršļu iekļūšanai EEZ tirgū. Proti, ja šādi šķēršļi pastāv, kā tas esot šajā gadījumā, Japānas ražotāji šajā teritorijā nevarot pārdot tādas tirgus daļas, kas būtu līdzvērtīgas pasaules mērogā esošajām.

80 *Toshiba* arī apgalvo, ka, tā kā katram ģeogrāfiskajam tirgum ir savas īpatnības, Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 288. punktā uzskatīdama, ka piemērotajā metodē varēja tikt ņemti vērā “iespējamie šķēršļi iekļūšanai tirgū, kas var pastāvēt dažādos pasaules tirgus ģeogrāfiskos segmentos,” esot pielāvusi kļūdu.

81 Komisija lūdz šo pamatu noraidīt.

Tiesas vērtējums

82 Ar ceturto pamatu *Toshiba* būtībā atsaucas uz 2006. gada pamatnostādņu 18. punkta kļūdainu interpretāciju, ciktāl Vispārējā tiesa ir apstiprinājusi Komisijas analīzi, saskaņā ar kuru šajā gadījumā “attiecīgā ģeogrāfiskā teritorija (plašāka nekā EEZ)”, kas ir paredzēta minētajā tiesību normā, var attiekties ne tikai uz EEZ un Japānas teritorijām, bet arī uz visu pasauli.

83 Pirmām kārtām, ir jānorāda, ka Komisija 2006. gada pamatnostādnes pieņēma saistībā ar to naudas sodu piemērošanu, kas uzlikti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu, lai nodrošinātu tās lēmumu pārskatāmību un objektivitāti. Šīs tiesību normas mērķis tostarp ir nodrošināt, lai naudas sodam būtu pietiekama preventīva ietekme, ar ko ir attaisnota attiecīgā uzņēmuma ekonomisko spēju ņemšana vērā (spriedums *Dole Food* un *Dole Fresh Fruit Europe*/Komisija, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 142. punkts). Proti, tieši ar cenšanos panākt šādu naudas soda preventīvu iedarbību, kas ir atgādināta 2006. gada pamatnostādņu 4. punktā, ir attaisnots tas, ka tikušas ņemtas vērā sodītā uzņēmuma finansiālās spējas (šajā ziņā skat. spriedumus *YKK u.c./Komisija*, C-408/12 P, EU:C:2014:2153, 85. punkts, kā arī *Dole Food* un *Dole Fresh Fruit Europe*/Komisija, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 143. punkts).

84 Līdz ar to Komisijai katrā atsevišķajā gadījumā, ņemot vērā ar Regulu Nr. 1/2003 ieviestās sodu sistēmas kontekstu un mērķus, ir jāizvērtē vēlamās sekas attiecīgajam uzņēmumam, ņemot vērā tā apgrozījumu, kas atspoguļo patieso ekonomisko situāciju laikposmā, kurā ticis izdarīts pārkāpums (skat. spriedumu *Dole Food* un *Dole Fresh Fruit Europe*/Komisija, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 144. punkts).

85 Otrām kārtām, ir jāatgādina, ka 2006. gada pamatnostādņu 13. punktā par pārkāpumiem, kuru ģeogrāfiskais tvērums nepārsniedz EEZ, ir paredzēts, ka pārdošanas apjoms, kas ir jāizmanto, lai noteiktu uzliedzamā naudas soda pamatsummu, ir preču vai pakalpojumu pārdošanas apjoms, ko uzņēmums ir īstenojis saistībā ar pārkāpumu. Šā punkta mērķis ir noteikt, ka sākumpunkts uzņēmumam uzliedzamā naudas soda aprēķinam ir summa, kas atspoguļo pārkāpuma ekonomisko nozīmīgumu un šā uzņēmuma relatīvo vainas īpatsvaru šā pārkāpuma izdarīšanā (šajā ziņā skat. spriedumu *Dole Food* un *Dole Fresh Fruit Europe*/Komisija, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 148. punkts).

86 Tāpat 2006. gada pamatnostādņu 18. punktam, paredzot atkāpi no šo pašu pamatnostādņu 13. punktā noteiktās ģeogrāfiskās teritorijas, ir mērķis iespējami atbilstoši atspoguļot attiecīgā uzņēmuma vainas īpatsvaru un ekonomisko nozīmi pārkāpumā, lai nodrošinātu, ka naudas sods ir pietiekami preventīvs.

- 87 Šajā lietā jēdziena “attiecīgā ģeogrāfiskā teritorija (plašāka nekā EEZ)” interpretācija, kurā tiktu ņemtas vērā tikai tās teritorijas, uz kurām attiecas prettiesiskā aizliegtā vienošanās, būtu pretrunā 2006. gada pamatnostādņu 18. punkta mērķim, kā arī Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktam.
- 88 Proti, kā iebildumu rakstā apgalvojusi Komisija, ja tiktu ņemti vērā tikai pārdošanas apjomi EEZ, *Toshiba* netiktu uzlikts nekāds naudas sods, jo tā nebija veikusi tirdzniecību EEZ atsauces gadā, kuru izmantojusi Komisija. Turklāt, pat ja būtu ticis ņemts vērā pārdošanas apjoms Japānā, šādā pieejā netiktu ņemts vērā tas, ka *gentlemen’s agreement* dalībnieki ir spēka transformatoru ražotāji, kas darbojas visā pasaulē. Proti, kā pārsūdzētā sprieduma 275. punktā norādījusi Vispārējā tiesa, “*gentlemen’s agreement* dēļ attiecīgo uzņēmumu pasaules konkurētspēja netika izmantota EEZ tirgus labā”. Līdz ar to, ja attiecīgā ģeogrāfiskā teritorija ietvertu tikai šīs divas teritorijas, netiktu atbilstoši atspoguļots uzņēmuma vainas īpatsvars aizliegtās vienošanās īstenošanā un netiktu nodrošināts naudas soda preventīvais raksturs.
- 89 Tāpat ir jānorāda, ka, ja tiktu ņemtas vērā tikai Japānas vai EEZ teritorijas, būtībā – kā secinājumu 153. punktā norādījis ģenerālvokāts – *gentlemen’s agreement* dalībnieki saņemtu atlīdzību par prettiesiskās aizliegtās vienošanās ievērošanu, kurā tieši bija paredzēts, ka dalībniekiem ir jāatturas no jebkādas tirdzniecības otrās grupas teritorijā.
- 90 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāsecina, ka, pārsūdzētā sprieduma 282. un 292. punktā apstiprinādama naudas soda aprēķināšanas metodi, ko šajā lietā ir izmantojusi Komisija, Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 91 Ņemot vērā iepriekš minēto, ceturtais pamats ir jānoraida.
- 92 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka apelācijas sūdzība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 93 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktu, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši tā paša reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā *Toshiba* spriedums ir nelabvēlīgs un Komisija ir prasījusi piespriezt šai sabiedrībai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tad tai ir jāpiespriež atlīdzināt šīs apelācijas tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) prasību noraidīt;
- 2) *Toshiba Corporation* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]